

Sovittelu ja anteeksipyyttäminen

Meille monille on varmasti tuttu tilanne, jossa riidan tai kinastelun jälkeen mutistaan anteeksi ja saadaan aikaan sovinto, joka ei kuitenkaan miellytä kumpaakaan osapuolta täysin. Omaa syyllisyyttä toisena riidan osapuolena on vaikea hyväksyä ja periksi on vaikea antaa. Sovinnon tekeminen vain sen takia, että joku toinen sitä vaatii, tai silloin kun vihalla on vielä valta, ei ole kestävä ratkaisu.

Sovitteluun ja sovinnontekoon kuuluu usein anteeksipyyttäminen ja anteeksiantaminen sekä yhteinen päätös vastaavien tilanteiden välttämisestä tulevaisuudessa. Jos tilanne on päässyt kärjistymään pahasti, sovitteluun voidaan joskus tarvita ulkopuolisen puolueettoman tahon apua. Sovittelussa tärkeää ei ole syyllisten etsiminen tai rankaiseminen, vaan myönteisten ratkaisujen löytäminen ja sovinnon hengen palauttaminen.

Pysyvän sovinnon avain on anteeksianto ja molempien osapuolten halukkuus saavuttaa sovinto. Sovittelu tarjoaa tilanteen, jossa osapuolet voivat turvallisesti kohdata toisensa ja vaikuttaa itse oman asiansa lopputulokseen. Tavoitteena on saada aikaiseksi molempia osapuolia tyydyttävä sopimus. Sovitteluun osallistumisen olisikin hyvä olla vapaaehtoista, ja osapuolten tulisi itse haluta saavuttaa sovinto, jotta lopputulos olisi kestävämpi.

Sovittelu on tärkeä osa myös kansainvälistä rauhantyötä. Kansainvälinen sovittelu ei perusajatukseltaan juuri eroa muiden alojen sovittelusta. Sovittelua voidaan käyttää ennaltaehkäisevänä keinona konfliktin syttymisen estämiseksi tai jo puhjenneen konfliktin ratkaisemiseksi. Sovittelu perustuu voimankäytön ja väkivallan välttämiseen ja pyrkimykseen löytää tilanteeseen rauhanomainen ratkaisu. Kolmannen osapuolen johtamaa sovittelua käytetään vaikeiden konfliktien ratkaisuun erityisesti silloin, kun vihamielisyys ovat syviä ja jatkuneet pitkään tai kun osapuolten omat sovintoyritykset eivät ole tuottaneet tulosta.

Anteeksi-sanalla on suuri merkitys, mutta sitä täytyy tarkoittaa. Itsellekin tulee parempi mieli, kun pyytää aidosti anteeksi, jos on toiminut väärin.

Hiekkalaatikkojengi räppää anteeksipyyntönsä tärkeystään osuvasti seuraavanlaisesti:

*”Aina ei muista olla kiltti,
anteeksi pitää pyytää silti,
kun tajuu että nytten väärin teki,
anteeksi pitää pyytää heti.
Muuten saattaa tulla paha mieli
ja punastuu niin kuin karpässieni,
viinimarja tai mansikka,
mut nyt ei lauleta marjoista,
vaan siitä kun joskus oon ajattelematon
ja pelkästään omaa napaani katon,
ja sit mulle yhtäkkii valkenee et nyt oon ollut tyhmä ja ilkee,
enkä haluu semmonen olla,
tilanne on korjattava jotta kaikki ois taas kavereita
eikä kenenkään mieltä pahoiteta.”*

Pidetään hyvä mieli yllä!